

Läkemedelsnytt - Ett nyhetsbrev från Läkemedelscentrum

Nr 10 december 2025

Digitala föreläsningar

Våra föreläsningar äger rum på torsdagar kl. 08.15 - 08.35.

Om du redan nu har en fråga till kommande föreläsning, skicka in den i förväg på telefonnummer 070-903 204 1500 eller skanna QR-koden.

Tidigare föreläsningar och program för kommande finns på [Samverkanswebben](#).

Missade du föreläsningen?

Här kan du se de senaste föreläsningarna:

[MRSA - screening, uppföljning och behandling](#)

med Malin Enarsson, Smittskyddsläkare Region Sörmland

[Sömn och läkemedel](#)

med Sven Svedmyr, specialistläkare på Sömnheten, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Västra Götalandsregionen

KOMMANDE FÖRELÄSNINGAR

11/12 - Utsättning av beroendeframkallande läkemedel Obs! 45 min

Anna Kollberg, specialistläkare i allmänmedicin

Capio Vårdcentralen Vallby, Region Västmanland

[Registrera dig här till föreläsningen](#)

Datum och föreläsare kan komma att förändras, senaste information finns på [Samverkanswebben](#). Vi tar tacksamt emot önskemål om innehåll i kommande föreläsningar. Har du en kollega som vill få inbjudan till föreläsningarna, vidarebefordra nyhetsbrevet, [anmälan till egen inbjudan till föreläsningar](#).

Lär dig mer i podden Läkekraft

- Nytt avsnitt ute nu:
  - **Förmaksflimmer – när hjärtat hamnar i otakt**
- Podden riktar sig till allmänheten
- Ger information om vanliga sjukdomar, tillstånd och läkemedel
- Vårdpersonal kan hänvisa hit för den patient som vill få mer kunskap

Vi finns där poddar finns!

Skanna QR-koderna för att lyssna i din mobil.

[Här kan du lyssna på Läkekraft direkt på webben](#)

Spotify

Podcaster

Podbean

Att tänka på vid ansökan om licens

Du som förskrivare startar processen för licensansökan genom att skicka in en licensmotivering i systemet KLAS. Men det är apoteket som skickar in ansökan tillsammans med motiveringen till Läkemedelsverket. Apoteket måste alltså göra en tillhörande ansökan för att din licensmotivering ska bli tillgänglig för Läkemedelsverket. Läkaren behöver informera patienten om att aktivera receptet på ett apotek, det är först då licensmotiveringen skickas till Läkemedelsverket.

Se status i KLAS

Som förskrivare kan du se status för din motivering i KLAS. Informationen finns under "Mina ärenden". Det är bara du som skickat in motiveringen som kan se statusen.

Om motiveringen har status "M" (motiverad), har apoteket inte gjort någon ansökan och Läkemedelsverket kan därmed inte se motiveringen. I dessa fall måste apotek kontaktas. Är statusen "H" (handläggs) har apoteket skickat in licensansökan till Läkemedelsverket.

Om du behöver förmedla information till apotek

Behandlingsindikation och motiveringstext som du anger i din motivering är känsliga personuppgifter och visas inte upp för apotekens farmaceuter. Om apoteket behöver den informationen måste du förmedla den till apoteket på annat sätt.

Läkemedelsverket har inte åtkomst till KLAS

KLAS förvaltas av E-hälsomyndigheten vilket innebär att Läkemedelsverket inte har åtkomst till systemet. [Mer information på Läkemedelsverket webbplats](#)

Användarhandledning och mer information om KLAS finns på E-hälsomyndighetens webbplats: [KLAS – för hantering av licensläkemedel](#)

Ny behandlingsrekommendation vid depression, ångest och tvångssyndrom

Depression är en av våra stora folksjukdomar och en av de ledande orsakerna till ohälsa och funktionsnedsättning. En ny behandlingsrekommendation från Läkemedelsverket, som uppdaterar den tidigare versionen från 2016, ger stöd vid behandling av depression samt ångest- och tvångssyndrom. I den nya versionen har expertgruppen bland annat uppdaterat rekommendationerna om läkemedelsbehandling vid svårbehandlad depression hos vuxna, lagt till fler alternativ för barn och ungdomar som inte svarar på förstahands- eller andrahandsval, och utökat informationen om utsättning av antidepressiva läkemedel.

[Depression, ångest och tvångssyndrom – behandlingsrekommendation | Läkemedelsverket](#)
[Uppdaterat behandlingsstöd för depression, ångest- och tvångssyndrom | Läkemedelsverket](#)

Ny patientinformation om beroendeframkallande läkemedel

En ny informationsfolder för patienter om beroendeframkallande läkemedel har tagits fram av LAG Smärta läkemedel, i samarbete med Läkemedelskommittén Region Sörmland. Foldern innehåller information om läkemedel som kan medföra risk för beroende, exempelvis opioider, sömnläkemedel och lugnande medel. Syftet med foldern är att stödja en personcentrerad förskrivning och ge patienter relevant kunskap om risker och hantering av dessa läkemedel. Den är avsedd att användas i primärvården, inom kommunal vård samt på sjukhus och mottagningar där det bedöms lämpligt. Informationen bör i första hand delas ut av den ansvariga förskrivaren i samband med ordination.

[Patientinformation beroendeframkallande läkemedel](#)

Kloka listan 2026

Kloka listan forum 2026 – nyheter och uppdateringar

Läkemedelskommittén i Region Sörmland har beslutat att använda Kloka listan som officiell reklista. Kloka listan är framtagen av Region Stockholms läkemedelskommitté.

Den 14 januari föreläser flera av Region Stockholms främsta experter om läkemedelsbehandling och nyheter i Kloka listan 2026. Det finns möjlighet att lyssna digitalt genom att anmäla sig via länken: [Aktuell fortbildning - Janusinfo.se](#)

Klinisk apotekare – ett stöd i vården

Kontaktvägar klinisk apotekare

- Telefon (Apotekarkonsult): 016-10 57 83
(alla vardagar mellan kl. 08-15.30)
- Sök klinisk apotekare via växeln
- E-post: kliniskfarmaci@regionsormland.se
- Cosmic:
  - Funktionsbrevlåda Messenger: Läkemedelscentrum
  - Remiss: Läkemedelscentrum

Exempel på frågor med svar inkomna till konsultapotekaren:

Fråga: Varför är Propavan bättre än Lergigan och Atarax till äldre?

Svar: Det korta svaret är att Propavan inte är bättre. Alla tre räknas som olämpliga läkemedel till äldre.

Fråga: Patient med lågt S-ferritin och transferrinmättnad utan samtidig påverkan på Hb. Läkare undrar om det kan finnas något samband med läkemedlen. Ordinerad metformin, pioglitazin, jardiance, lerkandipin, atorbin, sildenafil, paracetamol.

Svar: Söker i litteraturen och kan inte hitta något självklart samband. Inga interaktioner finns, inget av dessa läkemedel är kända för att öka blödningsrisken, inget av läkemedlen är kända för att bidra till järnbristanemi. Kan det finnas någon annan orsak som inte är läkemedelsrelaterad?

Regionlicenser för läkemedel

Beviljade licenspreparat finns på nedan länk för både recept- och rekvisitionsläkemedel. Vid receptförskrivning av licensalternativ anges "använd regionlicens för Region Sörmland" i doseringstexten och bifoga referensnumret från tabellen. [Beviljade regionlicenser för läkemedel](#).

Läkemedelsverket kan utfärda särskilda tillstånd att expediera recept när generell licens finns. [Aktuella beslut finns att läsa här](#).

Restnoterade läkemedel

För information om [restnoterade läkemedel](#) se Region Sörmlands webbsida som uppdateras kontinuerligt utifrån våra lokala läkemedelsrekommendationer.

Brist på Furadantin®

Fram till sommaren 2026 är det bristande tillgång till Furadantin® tabletter 50 mg. Det är viktigt att vi säkrar tillgången till nitrofurantoin till de som av någon anledning inte kan ta pivmecillinam mot akut cystit. Därför rekommenderar Nationella Strama att man under den här tiden i första hand väljer att förskriva pivmecillinam i de fall där preparatvalet inte spelar någon roll.

Cosmic: Att tänka på när det gäller läkemedel

Här hittar du information och tips om Cosmic gällande läkemedel:

[Rutiner och användarinstruktioner för Läkemedel - Insidan](#)

[Felanmäl och fråga om Cosmic- Insidan Självbetjäningssportalen](#)

[Rutiner och användarinstruktioner - Insidan](#)

[Hantering läkemedelsmallar](#)

SAMTYCKEN OCH SPÄRRAR

Sedan några dagar tillbaka är vi igång med NLL. Det är mycket nytt men hoppas att en del funktioner är till nytta för er.

Vi vill påminna er om samtycken i NLL. De liknar samtycke för sammanhållen journal men lyder under olika lagar. För enkelhetens skull kan det vara lämpligt för enheter att ha som rutin att tillfråga patienten om ett registrerat samtycke för hela enheten vid till exempel inläggning, längre behandling etc. Detta för att spara tid för enhetens personal under vårdtiden/vårdkontakten. Du registrerar både NLL och sammanhållen journals samtycken i samtyckeshanteraren. De registrerade samtyckena gäller för all personal på enheten under samma vårdtillfälle/vårdkontakt.

Tips: Om du förskriver läkemedel i Cosmic eller Pascal syns den momentant i NLL men du kan behöva klicka på uppdateraknappen.

Tips: Gör förskrivningar i helskärmsläge för att inte missa viss information i ytterkanten av utkorgen.

[Samtycken och spärrar • E-hälsomyndigheten](#)

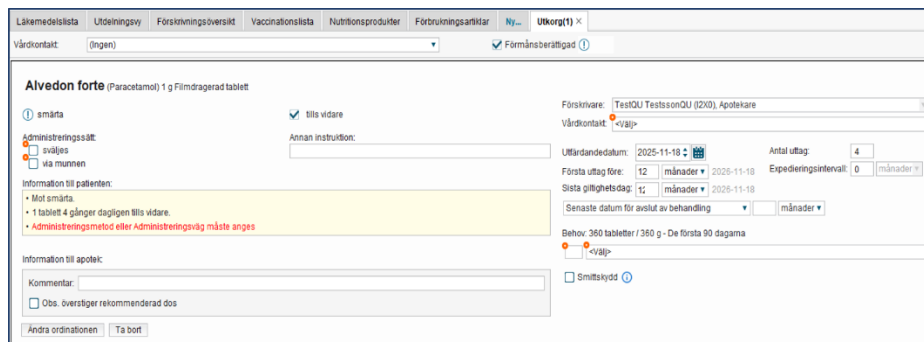
LÄKEMEDELSMALLAR OCH ADMINISTRERINGSSÄTT

Den nationella läkemedelslistan aktiverades 2025-11-26. Då blev det obligatoriskt för förskrivare **att ange administreringssätt i utkorgen**. Antingen behöver administreringsmetod (ex sväljning för orala läkemedel) eller administreringsväg (ex via munnen för orala läkemedel) anges.

Läkemedelsmallarna i Cosmic kommer att uppdateras löpande för att förskrivare manuellt inte ska behöva bocka i administreringssätt i utkorgen när en mall används.

Läkemedelsmallar med ibockad ruta tills vidare, se bilden

Då rutan är ibockad följer texten "tills vidare" med till patientetiketten. Bocka ur rutan och justera till aktuell behandlingstid om "tills vidare" inte är aktuellt.

Viktig information i läkemedelsmallar och paket som förskrivaren behöver ta ställning till

Observera att innan en läkemedelsmall och paket väljs **SKA** informationen **Om mallen** eller **Om paketet** läsas. Där står viktig information kopplat till läkemedelsmallen eller paketet, som förskrivaren behöver ta ställning till.

Om mallen innehåller information som förskrivaren måste bedöma och ibland åtgärda innan ordination/förskrivning kan slutföras.

Mallnamn	Behandlingsors...	Form	Produkt	Styrka	Dosering
betametason (Betnovat, grupp III) kräm 0,1%, Enligt schema kutant [eksem]	eksem	Kräm	Betnovat	0,1 %	Enligt särskild ordination

Om mallen

OBS VIKTIG INFO
EO-text på patientetikett: Starkt verkande kortison (grp III). Använd enligt SCHEMA. Återkoppla till läkaren vid utebliven effekt.
Schema kan vara muntligt eller skriftligt, men viktigt att patienten återkopplar till läkare om ej effekt och att nedtrappning inkluderas i schemat då det är aktuellt.

Mall lagd tillsvidare med behandlingsorsak eksem och text i notera vid admin, som syns på apoteketetikett: "Vid eksem kombinera med mjukgörande kräm."
Om BO eksem ändras kan även texten i notera vid admin behöva ändras.

En förp på 100 g och 1 uttag är förvalt.

Om biverkningar

Notera vid administrering

Om paketet innehåller information om olika val av vilka läkemedelsmallar som ska bockas i/ur innan ordination/förskrivning slutförs. Om ett paket ordinerar som **Ej tidssatt** innehåller **Om paketet** information kring val av referenspunkt (ex operationsstart) så att läkemedelsmallarna i paketet kommer att ordinerar in korrekt i läkemedelslistan.

OBS! Läs alltid Om paketet (nere till höger på bilden)

	Mallnamn	Produktnamn	Styrka	Dosering	Administreringsätt	Referenspunkt
☒	#Amoxicillin (Amoxicillin) tabl 1 g: 1x2 17 dagar RECEPT [hp-eradikerin...]	Amoxicillin Kika	1 g	1 tablett x 2 17d	Svaljning oralt	Startar vid tid för referen...
☒	#Klartromycin (Clarithromycin) tabl 500 mg: 1x2 17 dagar RECEPT [hp-...]	Clarithromycin Kika*	500 mg	1 tablett x 2 17d	Svaljning oralt	Startar vid tid för referen...
☒	#omeprazol (Omeprazol) kaps 20 mg: 1x2 17 dagar RECEPT [hp-eradi...]	Omeprazol Sandoz	20 mg	1 kapsel x 2 17d	Svaljning oralt	Startar vid tid för referen...
☐	#metronidazol (Metronidazol) tabl 400 mg: 1x2 17 dagar RECEPT [hp-e...]	Metronidazol EOL Phar...	400 mg	1 tablett x 2 17d	Svaljning oralt	Startar vid tid för referen...

Behandlingsinformation

Vårdkontakt: <Val>

Ordinator: Amanda Ferdinandsson (Amafer), Apo...

Co-patient: Pascal...

Förskrivning Administreras på enhet

(Vilken som helst)

Varningar

Inga varningar registrerade för produkten.

Om paketet

OBS Vid terapiavslut eller Po-allergi bocka ur amoxicillin och bocka i metronidazol. Ventrikelsår behandlas med omeprazol till kontrollskopi är utförd, separat ordination behövs.

FRÅGA I SAMBAND MED ANSLUTNING TILL NLL

Känt fel: I patientlistan visas symbol för DOS med en triangel och meddelande "*Tekniskt fel, Dos*" för personer som inte har behörighet att se DOS. Ikonen kommer upp även om patienten inte har DOS. Om du klickar på knappen Pascal så får du ett felmeddelande.

DOS-symbolen ska enbart visas för de användare som har behörighet till Pascal och då bara för de patienter som har Dos. I och med anslutningen till den **Nationella läkemedelslistan** (2025-11-26) så visas den även för de som saknar behörighet. Dessa användare får då den röda triangeln och texten "*Tekniskt fel, Dos*". Cambio arbetar på en lösning, oklart när det kan avhjälpas. Under tiden, undvik att klicka på Pascalknappen om du saknar behörighet. Problemet skall inte drabba dig med behörighet Dos. Om så sker hör gärna av dig till Självbetjäningsportalen.

[Cosmic - Läkemedel - DOS-patient? Vilka kan se / har behörighet? - Självbetjäningsportalen](#)
[Nationella läkemedelslistan - Insidan](#)

Ansvarig utgivare: Lars Steen,
Redaktion: Sara Hed, Lotta Jakobsson
Cosmicfrågor: Mona Malm
E-post: lakemedelscentrum@regionsormland.se